

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

David ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— 'Ο Δαυίδ Κόπερφιλντ, πού από νήπιο σχεδόν έμεινε όρφανός από πατέρα, περνάει ώστόσο εύτυχισμένα τά πρώτα παιδικά του χρόνια κοντά στην νεαρή μητέρα του και στην άφωσιωμένη τους ύπρητρια Πέγκοττυ, στο ώμορφο σπίτι τους, στο Μπλούντερσον τής 'Αγγλίας. Μά ή εύτυχία αυτή δέν κρατάει πολύ. 'Η κ. Κόπερφιλντ, νέα και άπειρη καθώς είνε, ξεγελιέται και παντρεύεται τόν κ. Μύρστον, ένα σκληρό κι' ύποκριτικό άνθρωπο. 'Ο Μύρστον, από τήν έπομένη κιόλας του γάμου του, γίνεται ένας άπαίσιος τύραννος για τόν μικρό Δαυίδ, βοηθούμενος σ' αυτό κι' από τήν γεροντοκόρη άδελφή του. Τόν δέρνει και τόν θασανίζει άλύπητα. Στο τέλος, για ν' απομακρύνη τόν Δαυίδ από τή μητέρα του, τόν στέλνει έσωτερικό σ' ένα λύκειο, στα περίχωρα του Λονδίνου, όπου ή ζωή του περνάει κάπως καλύτερα άπ' τώ σπίτι του, χάρις στη φίλια πού τόν συνδέει με διαφόρους συμμαθητάς του και προπάντων με τώ Στήρφορθ. Μά, μιά μέρα, τόν καλεί ή σύζυγος του λυκειάρχου και του άναγγέλλει ότι ή μητέρα του πέθανε. 'Ο Δαυίδ ξαναγυρίζει στο σπίτι του για νά παρακολουθήση τήν κηδεία της συντετριμμένος και περίλυπος. Μετά τήν κηδεία, οί Μύρστον άπολύουν τήν Πέγκοττυ από τήν ύπηρεσία τους κι' εκείνη, φεύγοντας, τούς παρακαλεί νά τήν αφήσουν νά πάρη μαζί της στο χωριό της, τώ Γιαρμουθ, και τόν Δαυίδ για καμμιά δεκαπενταριά μέρες. 'Εκείνοι, πού άλλο δέν θέλουν, παρά νά ξεφορτωθούν τόν μικρό Δαυίδ, τής τόν δίνουν. "Έτσι ο Δαυίδ πάει στο Γιαρμουθ και ζή για λίγες ήμέρες εύχάριστα κοντά στην οικογένεια τής Πέγκοττυ — τόν άδελφό της, τόν πανάγαθο ψαρά Ντάν Πέγκοττυ, τήν γρηά κυρά Κουμιτζ, και τούς άνεψιούς της Χάμ και 'Εμιλυ. Μιά μάλιστα από τίς ήμέρες αυτές, ή Πέγκοττυ παντρεύεται με τόν άμαξά Μπάρκις.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

'Ο κ. Ντάν Πέγκοττυ κι' ο Χάμ μάντεψαν χωρίς άλλο τή μελαγχολία πού μου είχε προκαλέσει ο γάμος τής Πέγκοττυ κι' έκαναν ό,τι μπορούσαν για νά μου τή δώξουν. Είχαν έτοιμάσει μάλιστα προς χάριν μου τά πιό έκλεκτά φαγητά. Στο τραπέζι, ή 'Εμιλυ ήρθε και κάθησε πλάι μου στο σεντούκι, κι' έτσι τέλειωσε ή ώραία εκείνη μέρα.

"Όταν πλαγιάσαμε, ο κ. Πέγκοττυ κι' ο Χάμ βγήκαν νά ψαρέψουν, γιατί ήταν ή ώρα τής παλιόροιας. "Ενοιώθα τόν έαυτό μου πολύ περήφανο γιατί είχα μείνει μόνος στο παράμερο εκείνο σπίτι για νά προστατεύσω τήν 'Εμιλυ και τήν κυρά Κουμιτζ, σέ ώρα ανάγκης. Εύχόμουν μάλιστα νά παρουσιαστή κανένα λιοντάρι, κανένα φειδι ή κανένα άλλο άνήμερο θηρίο για νά τώ σκοτώσω και νά γεμίσω δόξα. Μά καθώς κανένα ζώο αυτού του είδους δέν ύπήρχε στο Γιαρμουθ, περιωρίστηκα νά παλεύω μαζί τους στα όνειρά μου.

Τό πρωί, ή Πέγκοττυ ήρθε και με φώναζε άπ' τώ παράθυρό μου, όπως πάντα, σαν νά ήταν όνειρο ο γάμος της με τόν Μπάρκις.

'Εκείνη τήν ήμέρα, ή Πέγκοττυ με πήρε από τώ καραβό-οπιτο και με πήγε στο σπίτι όπου είχε εγκατασταθή με τόν Μπάρκις. 'Εκει πέρασα όλη τήν ήμέρα μου καθώς και τή νύχτα πού επακολούθησε, σ' ένα χαριτωμένο δωμάτιο κάτω άπ' τή στέγη πού ή Πέγκοττυ τώ είχε έτοιμάσει επίτηδες για μένα. Αυτή ή κάμαρη, όπως μου είπε ή καλή μου Πέγκοττυ, θά ήταν πάντα δική μου.

"Όσο κι' άν ζήσω, μου δήλωσε, αυτή ή καμαρούλα θά είνε πάντα δική σου. Θά τή συγυρίζω κάθε μέρα, αγαπημένε μου, όπως συγυρίζα άλλοτε τήν καμαρούλα σου στο σπίτι σας, κι' άν φύγης καμμιά μέρα για τήν Κίνα, μπορείς νά είσαι ήσυχος ότι θά βρίσκεται καλοσυγυρισμένη καθ' όλη τή διάρκεια τής άπουσίας σου.

"Ενοιωσα πόσο ειλικρινής ή.

ταν ή αγάπη τής καλής μου Πέγκοττυ και τήν εύχαριστησα όσο μπορούσα καλύτερα.

Τήν άλλη μέρα τό πρωί, έφυγα με τώ άμάξι μαζί της και με τόν Μπάρκις για νά ξαναγυρίσω στο Μπλούντερσον. Μ' άφησαν μπροστά στην καγκελλόπορτα του κήπου κι' ένοιωσα ένα άλλόκοτο αίσθημα, καθώς είδα τώ άμάξι ν' απομακρύνεται, αφήνοντάς με κάτω από τά γέρικα δέντρα, μπροστά σ' αυτό τό σπίτι, όπου δέν ύπήρχε πειά κανείς νά με ύποδεχθί μ' αγάπη.

Μιά άπέραντη άπελπισία με πλημμύρισε τότε πού και σήμερα ακόμα τή θυμάμαι με συγκίνησι. Βρισκόμουν σέ μιά άπόλυτη μοναξιά, στερημένος από φίλους, στερημένος από τή συντροφιά παιδιών τής ηλικίας μου, στερημένος από κάθε συναναστροφή, έκτός από τίς θλιβερές μου σκέψεις.

Τί δέν θά έδινα για νά με στείλουν στο πιό σκληρό λύκειο για νά μάθω κάτι, αδιάφορο πώς και αδιάφορο πού... Μά μιά τέτοια έλπίδα δέν μου έπιτρεπόταν. Οί Μύρστον από τήν πρώτη στιγμή πού ξαναγύρισα, μου έδειξαν ότι δέν μπορούσαν νά με ύποφέρουν κι' ότι δέν ήσαν καθόλου διατεθειμένοι νά ξεδέσουν χρήματα για νά με σπουδάξουν.

Για νά είμαι ακριβής, δέν με κακομεταχειρίζοντουσαν, ούτε μ' έδερναν, ούτε μου στερούσαν τήν τροφή μου, ούτε ή συμπεριφορά τους άπέναντί μου ήταν συστηματικά ψυχρή και κακή. Μέρες, βδομάδες, μήνες δλόκληρους, μ' άφηναν στην πιό άπόλυτη έγκατάλειψη, χωρίς νά μου άπευθύνουν ούτε μιά λέξι. 'Αναρωτιέμαι καμμιά φορά τί θά έκαναν οί Μύρστον άν άρρώσταινα ξαφνικά. Θά μ' άφηναν νά πεθάνω μόνος μου στη μικρή μου κάμαρη ή θά μου έδιναν καμμιά βοήθεια;

"Όταν ο κ. και ή μίς Μύρστον βρισκόντουσαν στο σπίτι, έτρωγα μαζί τους. "Όταν δέν ήσαν εκεί, έτρωγα μόνος μου. Πλανιόμουν μέσ' στο σπίτι ή γύρω άπ' αυτό, χωρίς νά με προσέχη κανείς. Με έμπόδιζαν μόνο νά πιάνω φίλους, από φόβο μήπως παραπονεθώ σέ κανένα.

Γι' αυτό τό λόγο, άν και ο γιατρός κ. Σύλλιπ μου έλεγε νά πηγαίνω νά τόν βλέπω συχνά, πολύσπάνια είχα τήν εύτυχία νά περνώ έν' άπόγευμα στο μικρό του έπιστημονικό εργαστήριο.

Για τόν ίδιο λόγο επίσης — έδω πρέπει νά προστεθί και ή άντιπάθεια πού ένοιωθαν κατά τής παληάς μας ύπηρετίας — πολύ σπάνια μου επέτρεπαν νά πηγαίνω νά βλέπω τήν Πέγκοττυ. Πιστή όμως εκείνη στην ύπόσχεσί της, έρχόταν και μ' έβλεπε ή μου έδινε ραντεβού στα περίχωρα, και ποτέ δέν έφτανε μ' άδειανά τά χέρια.

Κι' έρχομαι τώρα σέ μιά περίοδο τής ζωής μου, πού ή θλιβερή της άνάμνησι δέν θά μ' αφήση ποτέ.

Είχα βγή μιά μέρα έξω και περιπλανώμουν σκεπτικός, όταν στη γωνία ενός δρόμου, κοντά στο σπίτι, βρέθηκα έξαφνα μπροστά στάν κ. Μύρστον, ο όποιος περπατούσε μαζί

με κάποιο κύριο. Λίγο φοβισμένος, έτοιμαζόμουν νά τούς προσπεράσω όταν ο κύριος φώναξε:

— Μπα! Που τό ξέρω αυτό τό παιδί;

— Είνε ο Δαυίδ Κόπερφιλντ, ο γυιός τής μακαρίτισσας συζύγου μου, του άπάντησε ο κ. Μύρστον.

'Εγώ τότε κύτταξα πιό προσεχτικά τόν άγνωστο κύριο κι' άπ' τό γέλιο του κατάλαβα πώς είχα νά κάνω με τόν κ. Κίνιον, τόν όποιο είχα γνωρίσει όταν ο κ. Μύρστον, πριν ακόμα παντρευτή τή μητέρα μου, με είχε πάρει και πήγαμε έκδρομή στο Λόβεστοφτ.

'Ο «ΔΑΥ-ΓΑ ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ» δέν είνε μυθιστόρημα άπ' αυτά πού δημοσιεύονται συνήθως στα περιοδικά και σεις έφημερίδες. Είνε τό καλύτερο έργο του μεγάλου συγγραφέα Καρόλου Ντίκενς, είνε τό άριστό έργο τής άγγλικής φιλολογίας κι' ένα άπό τά καλύτερα μυθιστορήματα όλων των εποχών και των χωρών. "Όσοι σπουδάζει άν έχη κίνα ένας άνθρωπος, έτοιμάστες κι' άν είνε ή κοινωνική θέσις του, δέν μπορεί νά θεωρηθί μαρτυρούμενος άν δέν έχη διαβάσει τόν «ΔΑΥ-ΓΑ ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ».

'Η έκτανή, κεφάλιμας των προσηγομένων συναλλαγών του άριστουργήματος αυτού πού δημοσιεύεται σήμερα, άναγνώσει και στους νέους άνεργούς μας τά τώ παρακολούθησαν σελίδες.

— "Α ! νά λοιπόν ο κύριος Κόπερφιλντ, είπε ο άγνωστος μ' ένα προστατευτικό τόνο και με μιά ευγένεια που μου έκαναν μεγάλη έντύπωση. "Ελπίζω πώς είσθε καλά από υγεία, κύριε.

Του άπάντησα πώς ήμουν πολύ καλά και πώς έλπιζα νά συμβαίη τὸ ἴδιο και μ' αὐτόν.

— Δόξα τῷ Θεῷ, εἶπε, εἶμαι πολύ καλά. "Ελαθα από τὸν κ. Μύρστον μιά ἐπιστολή διὰ τῆς ὁποίας μου ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμία νά δεχθῶ σ' ἐν' ἀπ' τὰ δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ μου πού ἔχω γιά νοίκιασμα ἐσᾶς, μικρέ μου κύριε... Καί θά χαρῶ πολύ γι' αὐτό.

— Σοῦ συνιστῶ τὸν κ. Μικάουμπερ, εἶπε ὁ κ. Κίνιον.

— Ναί, εἶπε ὁ ἄλλος. Αὐτὸ εἶνε τόνόμᾶ μου.

"Ὅπως ἔμαθα κατόπιν ὁ κ. Μύρστον εἶχε γράψει στὸν κ. Μικάουμπερ γιά νά με πάρη ἐνοικό του κι' ἐπειδὴ δὲν ἤξερα καθόλου τοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου, ὁ κ. Μικάουμπερ προθυμοποιήθηκε νάρθῃ νά με πάρη ἀπὸ τὴν ἀποθήκη στὶς 8 τὸ ἑράδου πού θά σχολάζα.

Μετά τὴν ἀναχώρησι τοῦ κ. Μικάουμπερ, ὁ κ. Κίνιον μοῦ ἀνακοίνωσε ἐπισημως τὴν πρόσληψί μου στὸν οἶκο «Μύρστον καὶ Γκρίνμπυ» με μισθὸ ἕξη σελλίνια τὴν ἑβδομάδα. Μοῦ πλήρωσε μάλιστα μιά ἑβδομάδα προκαταβολικῶς—ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ ὑποθένω—κι' ἔδωσε ἕξη πέννες στὸν «Πατάτα» γιά νά μεταφέρῃ τὸ ἴδιο ἑράδου τὴ θαλίτσα μου στὸ Γουϊνδσορ Τέρρας, ὅπου ἦταν ἡ κατοικία τοῦ κ. Μικάουμπερ, γιὰ τὴ θαλίτσα μου, μολοντί πολύ μικρή, ἦταν ἀκόμα θαρειά γιά μένα. Ἐῶδεψα ἄλλες ἕξη πέννες γιά τὸ φαί μου, πού ἦταν ἕνα πατὲ ποτισμένο με νερὸ ἀπὸ τὴ γειτονικὴ θρύσι. "Επειτα χρησιμοποίησα τὴν ὥρα πού μοῦ ἔμενε ἐλεύθερη μετὰ τὸ γεῦμα μου γιά νά γυρίσω στοὺς δρόμους.

Τὸ ἑράδου, τὴν ὠρισμένη ὥρα, ὁ κ. Μικάουμπερ ἦρθε γιά νά με πάρη. "Επλυνα τὰ χέρια μου καὶ τὸ πρόσωπό μου γιά νά τιμήσω περισσότερο αὐτόν τὸν καθὼς πρέπει κύριο, καὶ πήραμε κ' οἱ δυὸ τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του, πού θά ἦταν στὸ ἕξις καὶ δικό μου σπίτι. Καθὼς περπατούσαμε, ὁ κ. Μικάουμπερ μοῦ ἔδειχνε τὶς ὁδοὺς καὶ μερικὰ γωνιακὰ σπιτία γιά σημάδια γιά νά μπορέσω νά ξαναβρῶ εὐκόλα τὸ δρόμο μου τὴν ἄλλη μέρα.

"Ὅταν φτάσαμε στὸ σπίτι του — πού ἦταν φτωχικὸ, μὰ με ἀξιῶσεις κομψότητος, ὅπως κι' ὁ ἴδιος — ὁ κ. Μικάουμπερ με σύστησε στὴν κ. Μικάουμπερ, μιά μικροκαμωμένη κυρία, ἀδύνατη καὶ μαραμένη πού καθόταν στὸ σαλόνι καὶ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ἕνα μωρὸ, τὸ ὁποῖο θήλαζε. Αὐτὸς ὁ μπεμπέκος εἶχε κι' ἕνα δίδυμο ἀδελφὸ καὶ πρέπει νά σημειῶσω ἔδῳ ὅτι ὅλο τὸν καιρὸ πού ἔζησα κοντὰ στὴν οἰκογένεια Μικάουμπερ, δὲν εἶδα ποτὲ καὶ τὰ δύο δίδυμα ἔξω ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τῆς μητέρας τους: πάντα, ἢ τὸ ἕνα, ἢ τὸ ἄλλο θά θήλαζε. Εἶχαν καὶ δυὸ ἄλλα παιδιά: τὸ μίστερ Μικάουμπερ, τεσσάρων χρόνων, καὶ τὴ μίς Μικάουμπερ, τριῶν. Αὐτὰ τὰ παιδιά συμπλήρωναν τὴν οἰκογένεια μαζὺ με μιά νέα κοπέλλα πολύ μαύρη στὴν ἐπιδερμίδα πού ἔκανε τὸ νοικοκυριό. Πρὶν περάση μιῆς ὥρας, αὐτὴ ἡ κοπέλλα με εἶχε πληροφορήσει κιόλας ὅτι ἦταν ὀρφανὴ κι' ὅτι εἶχε θγῆ ἀπὸ τὸ ἄσυλο τοῦ Ἁγίου Λουκά.

Ἡ κάμαρή μου θρισκόταν πολύ ψηλὰ στὸ σπίτι.

"Ἦταν ἕνα δωματιάκι στενὸ, ἐπιπλωμένο με τὸν πιὸ στοιχειώδη τρόπο.

— Δὲν φανταζόμουν, εἶπε ἡ κ. Μικάουμπερ, καθίζοντας γιά νά πάρη ἀνάσα ἀφοῦ ἀνέβηκε με τὸ μωρὸ της γιά νά μοῦ δείξῃ τὸ διαμέρισμά μου, ὅταν ἐξοῦσα με τὸν μπαμπᾶ καὶ τὴ μαμά, ὅτι θ' ἀναγκαζόμουν μιά μέρα νά νοικιάζω δωμάτια. Μὰ ὁ σύζυγός μου θρίσκει τῶρα σὲ πολύ δύσκολη θέσι... Θά μπορέσῃ τάχα νά τὰ θγάλη πέρα; Δὲν ξέρω...

"Ὅταν ζοῦσα με τὸ μπαμπᾶ καὶ τὴ μαμά, δὲν εἶχα τὴν παραμικρὴ ἰδέα τί θά πῆ οἰκονομικὴ στενοχώρια. Μὰ ἡ πείρα με δίδαξε.

Μοῦ εἶπε ἀκόμα, ὅτι ὁ κ. Μικάουμπερ ἦταν γιά τὴν ὥρα μεσίτης σὲ πολλοὺς ἐμπορικοὺς οἴκους, μὰ κι' ὅτι δὲν εἶχε καθόλου δουλειές.

Αὐτὸ δὲν ἄργησα νά τὸ ἀντιληφθῶ καὶ μόνος μου, γιὰ τὸ οἱ μόνον ἐπισκέπτες πού ἐρχόντουσαν στὸ σπίτι, ἦσαν οἱ πιστωταὶ τοῦ κ. Μικάουμπερ. "Ερχόντου-

σαν σὲ κάθε στιγμὴ, μερικοὶ μάλιστα με πολὺ ἄγριες διαθέσεις. "Ενας ἀπ' αὐτοὺς, με κατακόκκινα μούτρα — ἦταν τσαγκάρης, μοῦ φαίνεται — τρύπωνε μέσ' στὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ κάθε πρωτὶ στὶς ἑφτά κι' ἀπὸ κεῖ φώναζε πρὸς τ' ἀπάνω στὸν κ. Μικάουμπερ:

— "Εἰ ἐσεῖς ψηλά! Ξέρω πὼς εἴσαστε μέσα!... Πληρῶστε με καὶ μὴν κρυθόσαστε! Πληρῶστε με γρήγορα!...

Μὰ, μὴ λαθαίνοντας καμμιά ἀπάντησι, λύσσαζε ἀπὸ τὸ κακό του καὶ ἄρχιζε νά φωνάζῃ: «Λωποδύτες!» καὶ «Κλέφτες!» κι' ἐπειδὴ ὅλ' αὐτὰ δὲν ἔφερναν κανένα ἀποτέλεσμα, ἔβγαينه στὸ τέλος ἔξω κι' ἄρχιζε ἀπὸ τὸ δρόμο νά φωνάζῃ πρὸς τὰ παράθυρα τοῦ δευτέρου πατώματος, ὅπου ἔμεναν οἱ Μικάουμπερ.

Σὲ τέτοιες στιγμὲς, ὁ κ. Μικάουμπερ κυριευόταν ἀπὸ ἐξευτελισμὸ κι' ἀπελπισία κι' ἔφτανε μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου — τὸ κατάλαβα αὐτὸ μιά μέρα ἀπὸ τὶς φωνὲς τῆς γυναίκας του — νά προσποῖται πὼς θέλει νά χτυπηθῇ με τὸ ξυράφι. Μιάμιση ὥρα κατόπιν, γυάλιζε τὰ παπούτσια του με φροντίδα καὶ πῆγε νά κάνῃ τὸν περίπατό του, σφυρίζοντας εὐθυμα κάποιον σκοπὸ καὶ με τὸ πιὸ ἀξιοπρεπὲς ὕφος τοῦ κόσμου.

Κ' ἡ κ. Μικάουμπερ εἶχε χαρακτήρα ἐξίσου ἐλαστικὸ. Τὴν εἶδα νά λιποθυμᾷ συχνὰ στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ εἰσπράκτορος τῶν φόρων καὶ στὶς τέσσαρες νά τρῶη κατολέττες ἀρνίσιες πανὲ καὶ νά πίνῃ μύρα, πού τὰ εἶχε ἀγοράσει ἐνεχυριάζοντας δυὸ ἀσημένια κουτάλια τοῦ τσαγιοῦ. Μιά μέρα πού εἶχε γίνῃ κατάσχεσι τῶν ἐπίπλων, ἔβηκα ξαναγυρίζοντας τὴν κ. Μικάουμπερ ξαπλωμένη ἀναίσθητη μπροστὰ στὸ τζάκι, μ' ἕνα ἀπὸ τὰ δίδυμα μένα. Μὰ ποτὲ δὲν τὴν εἶδα πιὸ εὐθυμη ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἑράδου, ἐνῶ ἔτρωγε μπριτζόλες καὶ συγχρόνως μοῦ διηγόταν κάθε λογιῆς ἱστορίες γιά τὸν μπαμπᾶ της καὶ τὴ μαμά της καὶ γιά τὴν κοινωνία πού συναναστρεφόταν πρὸ τοῦ γάμου της.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, σ' αὐτὴ τὴν οἰκογένεια, περνοῦσα ὅλες τὶς ἐλεύθερες ὥρες μου. "Αγοράζα μόνος μου λίγο γάλα κι' ἕνα ψωμάκι γιά τὸ γεῦμα μου. Γιά τὸ ἑράδου πάλι ἀγόραζα λίγο τυρί. Μὰ παρ' ὅλη αὐτὴ τὴ λιτότητα τοῦ φαγητοῦ μου, με δυσκόλια τὰ ἔβγαζα πέρα με τὰ ἕξη σελλίνια πού ἔπαιρνα τὴν ἑβδομάδα.

"Εργαζόμουν ἀπὸ τὸ πρωτὶ ὡς τὸ ἑράδου καὶ μολοντί ὁ κ. Κίνιον μοῦ χάριζε κάθε τόσο κι' ἀπὸ ἕνα σελλίνο, ἤμουν ἐλεεινὰ ντυμένος καὶ τρεφόμουν ἄσχημα. "Ετσι σιγά-σιγά, ἢ ἀπογοήτευσι πλημμύριζε τὴν καρδιά μου καὶ τὴ μὲγαλωνε ἀκόμα περισσότερο ἢ ἐλεεινὴ συντροφιά τῶν ἄλλων παιδιῶν πού δούλευαν μαζὺ μου στὴν ἀποθήκη. Μὰ τὸν πόνο μου τὸν ἔκρυβα ἀπὸ ὅλους, καὶ γι' αὐτὸ ὑπέφερα ἀκόμα πιὸ πολὺ...

Κρατοῦσα λοιπὸν τὸ μυστικὸ μου κι' ἔκανα τὴ δουλειά μου. Εἶχα καταλάβῃ ἀπὸ τὴν ἀρχῇ, ὅτι ἂν δὲν ἔκανα τὴ δουλειά μου καλά σὰν τοὺς ἄλλους, δὲν θά γλύτωνα ἀπὸ τοὺς ἐξευτελισμοὺς καὶ τὶς εἰρωνεῖες. "Ετσι ἔγινε γρήγορα πιὸ ἐπιδέξιός κι' ἐργατικὸς ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους συντρόφους μου. "Αν καὶ ζοῦσα με οἰκειότητα μαζὺ τους, ἢ συμπεριφορὰ μου κ' οἱ τρόποι μου ἦσαν ἀρκετὰ διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς δικούς τους κι' αὐτὸ τοὺς κρατοῦσε σὲ κάποια ἀπόστασι ἀπὸ μένα. Με φώναζαν μάλιστα γι' αὐτὸ «μικρὸ τζέντλεμαν».

Δὲν ἔβλεπα κανένα ἐνδεχόμενο νά ξεφύγω ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ κ' εἶχα χάσει πειὰ κάθε ἐλπίδα.

"Ετσι ἐνοιῶθα τὸν ἑαυτὸ μου θαθεῖα δυστυχισμένο. Μὰ κρατοῦσα μόνος μου τὸ σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου μου. "Ακόμα καὶ στὶς ἐπιστολές μου πρὸς τὴν Πέγκοττυ — με τὴν ὁποία ἀλληλογραφοῦσα ταχτικὰ — τόσο ἀπὸ ἀγάπη πρὸς αὐτὴ, ὅσο κι' ἀπὸ ἐγωῖσμό, ποτὲ δὲν τῆς ἀπεκάλυπτα τὴν ἀλήθεια.

"Ἡ στενοχώριες τῶν Μικάουμπερ, μὲγαλωναν ἀκόμα τὶς θλίψεις μου, γιὰ τὴν ἐγκατάλειψι πού θρισκόμουν, εἶχα προσκολληθῆ σ' αὐτὴ τὴν οἰκογένεια.

(Ἐκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

"Επειδὴ πολλοὶ ἀναγνώσται μας μᾶς παρεπονήθησαν διότι ἦσαν ἀναγκασμένοι νά καταστρέφουν τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀποκόπτοντες ἑβδομαδιαίως τὸ δελτίον τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα διανέμει τὸ «Μπουκέτο», κατηργήσαμε τὰ δελτία αὐτὰ.

Τὰς ἐκδόσεις μας θά προμηθεύσθε πλέον ἐλεύθερα, χωρὶς δελτία, διὰ τῆς καταβολῆς μόνον τοῦ ἀντιτίμου των.

Διὰ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θά ἐκδίδωμεν μηνιαίως θά εἰδοποιῶμεν τοὺς ἀναγνώστας μας διὰ τοῦ περιοδικοῦ.